

LAUSUNTO POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUEEN PALVELUVERKON KARSIMISSUUNNITELMIIN

Mahdollinen päätös lähiterveysaseman tai muun lähipalvelupisteen poistamisesta paikkakunnalta olisi isku suoraan kunnan elinvoiman sydämeen. On selvää, että muutoksia tarvitaan, mutta pelkkä palveluiden karsiminen tai digitalisaatio eivät toimi. Suora leikkaaminen on lyhytnäköistä ja sillä tavoin vain säästäisimme itsemme hengiltä. Kirjaimellisesti. Liikkuvat palvelut toiminevat kaupunkialueilla, missä etäisyydet ovat lyhyitä. Jos esim. sairaanhoitoa siirretään koteihin, hoitajien työaika kuluu tuhattomasti pelkkien välimatkojen ajeluun. Ja löytyykö työvoimaa hoitamaan lisääntyvä kotihoidon tarve?

Nyt pikavauhdilla ajettavien säästötalkoiden maksumiehiksi ei saa laittaa pieniä paikkakuntia. Ja kun puhutaan paikkakunnista, puhutaan ihmisistä. Puhutaan niistä lapsista ja vanhuksista, jotka eivät pysty hakemaan palveluita kaukaa. Puhutaan niistä perheistä, jotka ovat rakentaneet elämänsä pienelle paikkakunnalle. Puhutaan niistä vanhuksista, jotka käyvät tapaamassa puolisoaan hoivakodissa. Puhutaan elämän perusasioista. Puhutaan ihmisen terveydestä ja sen hoidosta.

Katsomme että tulevaisuudessa seutukunnan elinvoimaisuuden turvaamiselle on ehdotonta, että perusterveydenhuollon palvelut pysyvät jatkossakin Rautalammillla. Yksistään se, että perusterveydenhuolto on asiakasta lähellä, on näkemyksemme sekä myös tutkitusti todettu kustannustehokkaaksi. Näkemyksemme mukaisesti yksistään jo se, että perusterveydenhuolto toimii, vältetään erikoissairaanhoidon kuormittamista asiakkailta, jotka eivät tarvitse erikoissairaanhoidoa.

Koemme, että Rautalammin kunnalla on erityistarpeita, jotka mielestämme puoltavat vahvasti sitä, että terveysaseman ja sen palveluiden säilyttäminen tulee varmistaa, esimerkiksi seuraavasti;

- Kuntalaisten ikärakenteen painottuessa vanhuksiin, on haastava tai jopa mahdotonta lähteä lääkäripalveluihin kauas. On todennäköistä, että ajoissa hoitoon hakeutuminen viivästyy, jos välimatkat kasvavat, ja kokonaisuudessaan kustannukset lisääntyvät.
- Rautalammillla on paljon sekä hyvinvointialueen, että yksityisten ylläpitämiä hoitokoteja. Hoitokodit ovat pitkäjänteisesti kehittäneet toimintaa siten, että asiakas saa kustannustehokkaasti laaja-alaisen hoidon hoitokodissa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että esimerkiksi turvataan saattohoidossa hyvä kivunhoito ja tämän edellytyksenä on lääkärin kanssa tehtävä yhteistyö. Hoitokodeissa olevat asiakkaat ovat yhä monisairaampia ja täten heille on turvattava jatkossakin läsnä olevat lääkäripalvelut. Yksi Rautalammin suurimpia työllistäviä yrityksiä ovat sote-alan yritykset ja huoli on suuri, mikäli lähilääkäripalvelut radikaalisti heikkenevät. Sillä on suora negatiivinen vaikutus sote-alan yritysten toimintaedellytyksiin paikkakunnalla.
- Rautalammillla sijaitseva Vaalijalan yksikkö tuo tarpeen paikallisten palveluiden säilyttämiselle.
- Rautalammin Ratsastuslukioon tulevien opiskelijoiden huoltajien valintakriteerinä, opiskelupaikkaa valitessa on osaltaan se, että paikkakunnalla tulee olla toimivat terveydenhuoltopalvelut. Myös nuorten kattavat ja myös ennaltaehkäisevät mielenterveyspalvelut on taattava Rautalammillle nyt ja tulevaisuudessa.
- Hammaslääkärin puuttuminen on jo nyt tuonut kohtuutonta haastetta lapsiperheille ja vanhuksille. Heillä ei ole mahdollisuutta kulkea autolla itsenäisesti kauas palveluiden luokse.

- Mikäli lähiterveyspalveluita ei ole saatavilla, on paikallisten yritysten lähes mahdotonta saada houkuteltua yrityksiinsä osaavaa työvoimaa muualta ja näin muidenkin, kuin sote-alan yritysten toimintaedellytykset kohtaavat suuria haasteita. Rautalammilla on erittäin monipuolista teollisuutta (mm. vientiyrityksiä ja puolustusteollisuuden kanssa yhteistyötä tekeviä yrityksiä).
- Viimeisenä, mutta ei suinkaan vähäisimpänä, haluamme tuoda esille myös huoltovarmuutemme kannalta elintärkeitä ruuan tuottajat, jotka myös tarvitsevat terveyspalveluita.

Yleisellä tasolla terveyskeskukset tulee nähdä myös tärkeänä osana huoltovarmuuttamme. Huoltovarmuuskeskus lausuu sivuillaan mm. seuraavaa: ”Terveysthuollon häiriötön toiminta edellyttää useiden tukitoimintojen toimintakykyä ja monimuotoista infrastruktuuria, jota turvataan yhteistyössä muiden huoltovarmuussektoreiden kanssa.” Mahdollisen alas ajetun sote-alan toimipisteen ylösnosto on hidasta ellei jopa mahdotonta äkillisissä tarpeissa.

Mahdolliset pikaisten säästöjen toivossa tehtävät lähiterveyspalveluiden karsimiset aiheuttavat kerrannaisvaikutuksineen pitkän aikavälin radikaalin heikennyksen kuntien ja valtion verotuloihin. Lähipalvelut ennaltaehkäisevät erikoissairaanhoidon kuluja, takaavat kunnan veto- ja pitovoiman ja pitävät kunnan ja sen yritykset elinvoimaisina.

Rautalammin Yrittäjät ry
7.4.2024